

De Tiendwegroute (16 km)

Wandelen door de Krimpenerwaard in het Zuid-Hollands Landschap

Startplaats

Zuidkant van Gouda: de brug over de Hollandsche IJssel bij Stolwijkersluis (N207).

Route

De wandelroute start bij Gouda en eindigt op de IJsseldijk nabij Ouderkerk aan de IJssel. Daarvandaan kunt u met de bus terug naar Gouda. De route is vrij lang, maar met de routesuggesties op de kaart kunt u de route makkelijk inkorten of aanpassen.

Bereikbaarheid

Voor de startplaats: bus 180, 196, 197 vanaf Gouda CS, uitstappen bij halte Stolwijkersluis (vanaf de rotonde langs de N207 richting Stolwijk wandelen).

Voor de terugweg: langs de IJsseldijk liggen diverse haltes van bus 196, die rijdt tussen Gouda CS en Metrohalte Capelsebrug in Rotterdam. Op zondag rijdt er een lijntaxi (drie keer op zondagmiddag).

Voor informatie over tijden: www.connexion.nl of 0900 9292 (50 ct/min).

Horeca

Bij de startplaats (naast de rotonde) ligt Restaurant Jean Marie, Oudebrugweg 4, 2808 NP Gouda, (0182) 51 62 62. Vanaf 18.00 uur geopend en in de zomermaanden is er op een eerder tijdstip een terras.

Verder zijn er in horecavoorzieningen in Gouderak. Langs de route zelf komt u geen horeca tegen. Zorg dus zelf voor voldoende eten en drinken.

Tip

De Stolwijkse Boezem is opengesteld en er is een blauwe paaltjesroute van 1,5 km te wandelen. Zie 7.

Routebeschrijving

Wandel vanuit Gouda de Hollandsche IJssel over. Ga bij de rotonde rechtdoor richting Stolwijk (volg het fietspad links langs de N207). Na 500 m rechtsaf over de ophaalbrug (Gouderakse Tiendweg).

1. De **Ringvaart** onder de ophaalbrug is rond 1800 gegraven om in het achterliggende deel van de Krimpenerwaard turf te kunnen steken. Helaas liep de onderneming uit op een fiasco: de turf bleek van slechte kwaliteit omdat er te veel klei in zat.
2. **Polder Veerstaalblok** is een van de vele terreinen van het Zuid-Hollands Landschap in de Krimpenerwaard. Links van het pad ziet u op de kop van sommige percelen een ruige begroeiing. Hier is de vruchtbare bovenlaag

afgeplagd, waardoor de schrale ondergrond bovenkomt. Dat biedt kansen aan allerlei bijzondere grassen en planten.

3. *Achter het informatiebord rechts van het pad ligt de **Veerstalblokboezem**. Vroeger hadden dergelijke boezems een functie in de ontwatering van de Krimpenerwaard. Met de komst van krachtige stoomgemalen werden de boezemwateren overbodig en groeiden ze langzaam dicht. In het berkenbroekbos zitten vele zangvogels. In het schraalgrasland groeien dopheide, bosbes en klokjesgentiaan.*

Aan het einde van de weg linksaf (Beijersewegje). Na 100 m rechtdoor, onverhard pad op.

4. ***Polder Het Beijersche** is een veenweidegebied met brede weteringen en veenputten. Door de elzenbroekbossen en rietranden is het gebied minder geschikt voor weidevogels, die graag een open, vlak terrein hebben. Wel overwinteren hier veel eenden, waaronder wintertalingen.*

Aan het einde van het pad rechtsaf, rechts langs het water wandelen.

5. *De Krimpenerwaard is in fases ontgonnen. Eerst de randgebieden langs de Lek en de Hollandsche IJssel, daarna de strook langs de Vlist en het middegebied van de Waard. Als laatste waren de restgebieden aan de beurt, zoals de streek rond **Achterbroek**. De verkaveling is hier wat onregelmatiger dan in de rest van de Krimpenerwaard. Let ook eens op de oude boerderijen (zoals huisnummer 82) en de ouderwets aandoende bovengrondse elektriciteitsdraden.*

Aan het einde van de weg rechtsaf. Even verder bocht naar links. Voorbij huisnummer 87 (met een bijzondere gevel) bij paddestoel 23910 rechtsaf.

6. *In de bocht van het fietspad start een korte wandelroute naar de **vogelplas** in Polder Middelblok. In het voorjaar zijn er al vroeg grutto's op de weilanden. De plas zelf is het terrein van eenden, zwanen en aalscholvers. De dode eik die uit het water steekt is gevonden bij het graven van de plas. Enkele duizenden jaren geleden maakte de boom deel uit van een groot moerasbos. Na zijn dood is de boom geconserveerd in het veen.*

Fietspad vervolgen. Bij paddestoel 22696 linksaf (Lange Tiendweg).

7. *Meteen rechts ligt de **Stolwijkse Boezem**, alweer zo'n open water dat langzaam dichtgroeit. Ook in de wintermaanden is hier veel te zien. Onder de watervogels herkent u veel meerkoeten, maar er zijn ook krakeenden en smienten. Verder overwinteren er soorten als houtsnip, sperwer en ijsvogel.*
8. *Dit pad is een van de vele **tiendwegen** in de Krimpenerwaard. Ze staan haaks op de percelen en zijn aangelegd bij de ontginning van het gebied. De naam komt*

mogelijk van het tiende deel van de opbrengst dat de pachters vroeger aan hun landheer moesten afdragen. Deze belasting werd opgehaald langs de tiendweg. Een andere verklaring is dat het komt van het woord 'tijen' ofwel trekken. Vroeger trokken de bewoners hier schouwen (platte schuiten).

Op de voorrangskruising bij paddestoel 05691 linksaf.

9. *Links ligt **Polder Kattendijksblok**. De openheid van het gebied trekt veel weidevogels. In de sloten groeit in de zomer krabbescheer, een zeldzame plant die in de Krimpenerwaard gelukkig nog veel voorkomt. De lange, smalle bladen steken als een rozet boven water en bieden beschutting aan talloze dieren. De zeldzame groene glazenmaker (een libel) is zelfs helemaal afhankelijk van de krabbescheer. In het najaar zakken de planten naar de bodem.*

Na ruim 1 km op de kruising rechtsaf, onverhard pad in.

10. *U wandelt over een landscheiding, een kade die bij de ontginning achter de nieuwe percelen werd aangelegd om het water uit het achterland tegen te houden. Links, verstopt achter de bomen, ligt een **eendenkooi**. Wilde eenden werden gelokt met tamme eenden en vervolgens door de kooiker en zijn hond in een vangpijp gedreven. Daarna kwamen ze als eendenbout op tafel terecht.*
11. *Voor de Krimpenerwaard is een Landinrichtingsplan opgesteld. Daarbij zullen landbouw, recreatie en natuur beter op elkaar worden afgestemd. In **Polder De Nesse** zal de natuur voorrang krijgen. Het zal natter worden, met plek voor broekbos, open water en schraalgraslanden.*

Volg het steeds smaller wordende pad. Aan het einde na het klaphek rechtsaf, wandel over het gras langs de Berkenwoudse Lage Boezem.

12. *Op de overgang van de Lage Boezem naar de Hoge Boezem liggen links achter het hek de **fundamenten van een watermolen**. Een scheprad bracht het water omhoog van de Lage naar de Hoge Boezem. De geul waarin het scheprad draaide is nog te zien. In de Hoge Boezem liggen nu drie langgerekte percelen. Twee bestaan uit drassig hooiland, de derde uit eilandjes met riet, moerasrolkaver, blauwe zegge en veenmos.*

Vervolg de kade langs de Berkenwoudse Hoge Boezem. Klim aan het einde van het pad over het hek (er is een opstapje). Rechtdoor, de dijk op en rechtsaf. Na 200 m komt u bij de bushalte van bus 196.

Tekst Harry Bunk, Kaart Buro Kloeg